

SVERIGES RUNINSKRIFTER

UTGIVNA AV

KUNGL. VITTERHETS HISTORIE OCH ANTIKVITETS AKADEMIEN

ANDRA BANDET

ÖSTERGÖTLANDS RUNINSKRIFTER

GRANSKADE OCH TOLKADE

AV

ERIK BRATE

STOCKHOLM

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

1911
[111410]

2. Orlunda kyrka, Aska hd.

Pl. I. Fig. 1.

Litteratur: W. 178, P. A. Säve, *Reseber.* 1861, s. 137; C. F. Nordenskjöld, *ÖFT* I, s. 88.

C. F. Nordenskjöld yttrar om stenens läge: »Uti vapenhusets tröskel ligger en 4,1 fot (1,2 m) lång och 2,4 fot (70 cm) bred runsten dels å främre sidan nött, dels å inre sidan öfvertäckt af annan sten, så att endast få runor kunna läsas.» Denna runsten var ock den enda, som P. A. Säve fann 1861.

År 1894 fann jag de tre runstenarne, som äro i behåll vid kyrkan, ligga i kyrkogårdens nordöstra hörn.

Runstenen utgöres av en kalkhäll, som är slagen i två stycken: stycket A 82 cm långt och 75 cm brett med inskriftens början och slut, och stycket B 1 m långt och 78 cm brett. Runorna äro ristade längs stenens kanter och cirka 13 cm höga, stenens mitttyta är fylld av slingor men saknar kors.

Den första runan i inskriftens första namn är förstörd. Den följande tydliga staven, r. 2, **i**, är 8 cm. R. 3 torde varit * **o** med nedre kännestrecket i behåll 3,5 cm nedifrån, av staven finnes 6 cm; 3 kan svårligen hava varit **† n**, då kännestrecket sitter så långt ned; just i kanten av det avslagna tyckes en fåra av det övre kännestrecket

1—111410 Östergötlands runinskrifter.

finnas. R. 4 är **† l**, av staven finnes 6,5 cm, och av spetsen på kännestrecket 2 cm; att runan varit **t**, torde dock ej kunna sägas vara omöjligt, då stället för vänstra kännestrecket är alldeles avslaget. R. 5—6 äro **ui** och följas av ett kolon. Det andra ordet är **†† aok** 'och'.

Den tredje rungruppen har troligen varit **pur**; p är klart och följes av två stavar med ett mellanrum av blott 3 cm, vilka därför troligen utgjort **u**, då avståndet är 4 cm till därpå följande stav, som kan ha varit **r**. Ett kolon synes därefter ovedersägligt, och avskiljer sannolikt **pur** som första led av ett sammansatt namn.

Tre runor börja inskriften på stycket B, den första är **e** med pricken i behåll och 5 cm av staven nedom den, den andra är 7,5 cm av en stav nedifrån och den tredje är **r**. Troligen har här stått **(b)eir**. Inskriftens femte ord har nämligen varit **(b)rupr**. Av **b** finnes ingenting i behåll, av **r** mellanstreckets och nedre strecket. Det sjätte ordet har varit **letu**, **l** är i behåll, av **e** finnes pricken och delar av staven ovanför och nedanför, av **t** finnes blott staven 10 cm nedifrån, av **u** finnes staven 7 cm uppifrån och av kännestreckets 4,5 cm på mitten. Detta ord är det sista i behåll efter denna långsida.

Första ordet på andra långsidan har med säkerhet varit **uifast**. På **u** saknas nedre hälften av kännestreckets. Kännestreckets på **a** antydes av en skada. Av **t** är vänstra kännestreckets i behåll och delar av staven. På de följande 20 cm å B finnes intet spår av ristning, om ej möjligen omedelbart efter **uifast** ett kännestreck till **a**.

I slingans fortsättning å stycket A är ristningen ävenledes utplånad på de första 38 cm till nedre punkten av ett kolon, varefter står **sin**, följt av kolon.

Av inskriften har alltså följande kunnat utrönas:

a) Första långsidan: (A) [**k**(?)] **i** [**ol**] **ui** : **aok** : **p[ur]** : — (B) **(b)eir** : **(b)rupr** : **le[t]u** —

b) andra långsidan: : **uifast** — (A) **sin**

Av **(b)eir** : **(b)rupr** 'bröderna' framgår, att båda de föregående namnen äro mansnamn. Det synes då åtminstone möjligt, att det första namnet motsvarar isl. *Kjotvi*, som förekommer som namn på en konung i slaget i Hafrsfjord och ursprungligen är ett tillnamn »den köttige», se F. Jónsson, *Tilnavne i den isl. Oldlitteratur*, s. 228.

Översättning: Bröderna Kjotve och Tor- läto [läggja denna sten efter] Vifast, sin —

1. Ög. 2. Orplunda.